

Ольга ШВАГУЛЯК-ШОСТАК

* Український католицький університет створено на базі Львівської богословської академії, яку 1928 року заклав митрополит Андрей Шептицький.

Як панотці із Львівського католицького університету створили одну з найкращих бізнес-шкіл в Україні

Християнське вчення

Чекаючи в університетському коридорі на 51-річного ректора отця-доктора Бориса Гудзяка, несподівано перетнулася зі знайомим хлопцем-євреєм, який поспішав на заняття. Він розповів, що до Українського католицького університету (УКУ) приймають незалежно від конфесійної приналежності. Головне — витримати конкурс (цьогогоріч він становив дві особи на місце, враховуючи, що абітурієнтів було на 40% менше, ніж торік) і мати гроші, орієнтовно 5 тис. грн, на річний курс навчання. Заклад не має жодного державного фінансування, а відповідно й держзамовлення на фахівців.

Богословський диспут з СБУ

Біля центрального входу в головному корпусі вишу стоїть

велика прозора скринька з жертвами різного номіналу на розвиток навчального закладу. Як з'ясувалося пізніше, в розмові з ректором-отцем, це лише невелика видима частина жертовної ідеології УКУ. Інша — в

Богослови не завжди знаходять спільну мову з СБУ та Мінсвіти

духовному фундаменті університету, що збудований на спадщині священників-мучеників ХХ століття, котрі постраждали від радянського тоталітаризму. У 1992–1994 роках, коли йшла активна підготовка до створен-

ня УКУ, волонтери віднайшли й опитали понад дві тисячі осіб, що пережили підпілля Української греко-католицької церкви та постраждали за ідею. Розповіді цих людей, записані на понад 100 тис. сторінок, є базо-

вим підручником в УКУ для гартування сили духу. Так вважає керівництво вишу.

Випробування на принциповість пройшов і сам ректор Борис Гудзяк. Рік тому офіцер СБУ запропонував отцю-

«Ти учися, милий сину,
Добре та багато,
Бо ти дурнем
зостанешся,
А я — твоїм татом!»

Степан Руданський,
«Лист»

доктору підписати документ що зобов'язує повідомляти про студентів, які братимуть участі у демонстраціях протесту. У відповідь ректор-діаспорянин вишколений у Гарварді, Сиракузах та Папських університетах, написав відкритого листа де порівняв поведінку СБУ : методом вербування агентів часів КДБ.

Усі дороги ведуть до Риму

Єдиний на пострадянському терені Український католицький університет у Львові вважають білою вороною серед вишів України. Може, тому, що він має багато спільного з Оксфордом, Кембриджем чи Сорбонною. Створений, як і його

БОЖЕ ВІЛЬНОДУМСТВО

Ректор Українського католицького університету отець-доктор Борис Гудзяк розповів Контрактам, звідки береться дух університетської свободи

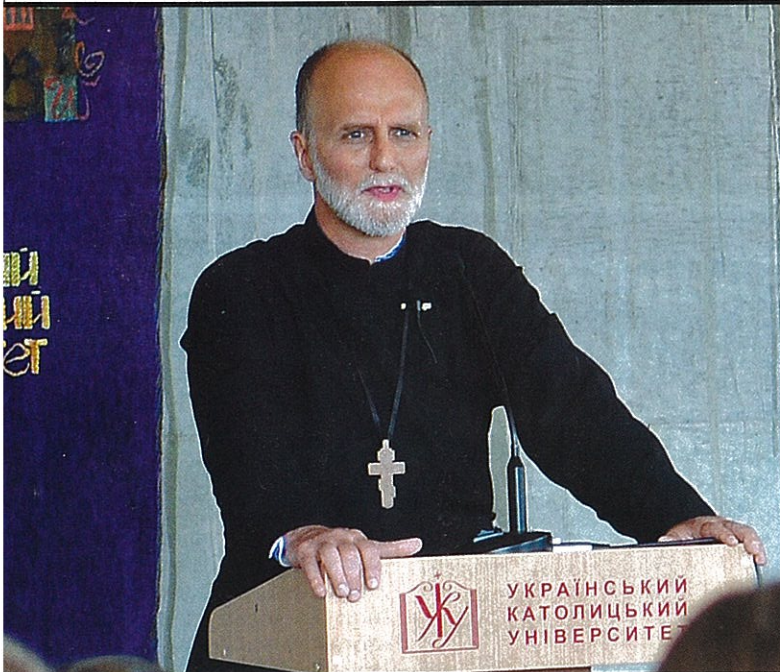
Ми хочемо розвинути систему тьюторства. Це означає, що впродовж навчання студент буде прикріплений до викладача, який його вестиме, буде дорадником не лише з вузького предмету чи цілої програми, а й у життєвих питаннях. Тож ми будемо новий колегіум, де житимуть 200 студентів і вісім викладачів із сім'ями, три монахині, кілька священників, гостьові (приїжджі) професори. У цьому приміщенні багато місць для неформального спілкування — холи, де можна пити чай-каву, каплиця, аудиторії. Це місце, де життя й навчання мають бути поєднані.

Колегіум — дорога споруда?

— Перший будинок коштівуватиме кілька мільйонів доларів. Ці гроші отримуємо

від донорів. Пожертва може бути вдовоною легкою — \$10–20 або становити кілька тисяч чи кілька десятків тисяч доларів. Донедавна майже всі пожертви були з-за кордону. Але в останні два роки благодійників з України значно побільшало. Коли ми почали будівництво університетського містечка, то вирішили, що першу забудову — церкву мучеників — має бути споруджено виключно за львівські кошти. Місцевий підприємець Ярослав Руцишин і ще кілька його колег зафундували цю церкву.

Тепер щоразу частіше звертаємося до підприємців із таким запитанням: чи добре, що заможні люди України відсилають своїх дітей до шкіл чи університетів у Лондоні, Швейцарії або Північній Америці. І

Як УКУ вдається конкурувати з вишами, які мають гарантовані бюджетні замовлення?

— Ми власне й починали свою діяльність, аби бути там, де інших немає. Богослів'ям ніхто не займався. Згодом ми перейшли до історії, із наголосом на середньовіччя. Такої

історії також не було. У нас студенти-історики мали можливість вивчати латинську й грецьку мови. Згодом відкрили соціальну педагогіку. Є бізнес-школа, де для власників фірм запроваджено Executive MBA. Цього року відкрили напрям «журналістика» і новий центр конфліктології.

ALMA MATER

- Український католицький університет створено на базі Львівської богословської академії, яку 1928 року заклав митрополит Андрей Шептицький.
- 1944 року, з приходом радянської влади, Богословську академію закрили, її місію взяв на себе Український католицький університет св. Климента, який 1963 року організував і очолив у Римі митрополит Йосип Сліпий.
- 1994 року діяльність Львівської богословської академії було відновлено.
- У 2002 році академія було перетворено на Український католицький університет, першим ректором якого став отець-доктор Борис Гудзяк.

університет здобував акредитацію українського Міністерства освіти, випускників з дипломами УКУ приймали вищі заходних країн, де століттями працюють понад 1300 католицьких навчальних закладів. «Після здобуття акредитації від вітчизняного профільного міністерства випускники університету отримують державні дипломи та мають ті самі права, що й випускники інших навчальних закладів в Україні, — розповіла керівник відділу міжнародних академічних програм УКУ Олена Джеджора. — Крім того, студенти богословської програми мають римську акредитацію, що багато важить в системі понтифікальних університетів. Разом із державним випускники отримують внутрішній або міжнародний диплом УКУ, з яким багато студентів продовжують навчання за кордоном».

Усі студенти, за словами ректора, мають можливість повчитися за кордоном, але не всі хочуть. Причини різні — проблеми зі здоров'ям, одруження, народження-виховання дітей або відсутність елементарного драйву. Навчання за кордоном,

запевняє Олена Джеджора, студентам УКУ нічого не коштує тільки тому, що університет має широку мережу партнерів. З тисячі випускників УКУ 800 взяли участь у закордонних університетських програмах. Деякі були там по два-п'ять разів, дехто навчався цілий рік.

Церковний MBA

Освітня модель УКУ найбільше, з-поміж усіх вишів, підійшла українським підприємцям. Кілька років тому керівники трьох компаній — «Галнафтогаз», «Тротолла» та SoftServe — запропонували керівництву університету об'єднати зусилля й створити на базі УКУ Львівську бізнес-школу.

«УКУ за своїми цінностями найбільше підходить для бізнес-школи, яка ставить за мету створення критичної маси підприємців, котрі здатні запроваджувати зміни в нашій державі, — зазначає директор MBA УКУ Оксана Кулаковська. — УКУ має зв'язки з найкращими університетами світу. Завдяки цим контактам до нас приїздили такі особи, як Кшиштоф Зануссі та Андріан Сливоцький. Осно-

вний наш продукт — програма MBA. А головне ідеологічне ядро — спільнота УКУ, яка об'єднує три десятки компаній. Їхні керівники один або два рази на місяць збираються на тематичні зустрічі, майстер-класи чи кафе-семінари. Для подальшого розвитку школи головним є партнерство з бізнесом, який може підтримувати креативні ідеї, надавати стипендії для навчання викладачів за кордоном або проведення цікавих для українського підприємництва досліджень».

УКУ шукає добровольців за допомогою традиційних благодійних бенкетів. В останню суботу жовтня католицький університет уже вчетверте організував у Києві таку зустріч. Це, напевно, найбільший «освітній бенкет» в Україні, який відбувається заради підтримки новітньої моделі університету світової рівня в Україні. Тут проводиться так званий тихий аукціон, на якому можна придбати роботи провідних українських художників. Усі зібрані кошти скеровують на розвиток навчальних програм, студентські стипендії та будівництво нового університетського містечка. ■

імениті попередники, за ініціативи католицької церкви, УКУ є світським навчальним закладом, визнаним Міністерством освіти. Головна релігія тут — якісна освіта з духом моралі.

УКУ з його нетрадиційним для України підходом до навчання спочатку визнали в світі, а потім — удома. Поки

чому вони це роблять? Бо не довіряють вітчизняній освіті. Чи їхні діти будуть українцями? Можливо. Чи їхні внуки залишаться українцями? Сумнівно. Цей аргумент переконує. Якщо ми не розвиватимемо власну освіту в Україні — ми приречені. Сподіваємося, що пропозиція пожертв, яка була 97% — з-за кордону, а 3% — з України, змінюватиметься. Цьогоріч Дмитро Фірташ жертвує \$3 млн на будову колегіуму.

? У яких випадках ваша мораль не дозволить вам приймати пожертву?

— Донор не має впливати на політику університету. Донорів у нас кілька тисяч. Це цілий рух підтримки УКУ. Я питаю багатьох із них — переважна більшість дуже позитивно ставиться до того, щоб українські олігархи свої кошти скеровували на добрі справи.

? Чи зверталися ви до політиків із проханням пролобіювати якісь інтереси УКУ?

— Університет і академічна громадськість мають удесятеро активніше це роби-

ти. Ми, наприклад, 10 років боролися, щоб в Україні визнали богослов'я як навчальну спеціальність. Коли ми почали цю дискусію, скептики казали, що це неможливо. Так як мученикам говорили, що неможливо, аби церква була вільною. Але це сталося, богослов'я визнали за президентства Ющенка. Усіх політиків міського, обласного й за-

гальноукраїнського рівнів ми просили про університетську автономію.

У нас університети, як Макдональдзи: міністерство визначає, що всі університети мають бути однакові. Це паралізує творчий потенціал інтелектуальних колективів. Якщо взяти сто найкращих університетів у світі за різними рейтингами, то більшість із них є

приватними з високим ступенем автономії.

Натомість у нас є великі обмеження. Цьогоріч ми, наприклад, змогли прийняти лише 15 осіб на журналістику. Бо міністерство видало ліцензію саме на таку кількість студентів. Двоє людей, які склали успішно вступні іспити, але їм забракло ліцензійних місць, все одно навчаються. Вони не матимуть державного диплому, але отримують диплом нашого університету. У бізнес-школі слухачі взагалі сказали, аби ми не марнували час і ресурси на акредитацію. Бізнес-школа УКУ не має жодної акредитації. Знання, досвід — інтелектуальний, академічний, моральний, професійний — є те, чого ми потребуємо, кажуть слухачі. Їм не треба паперу, який це підтверджує.

Але ми маємо повну фінансову автономію, і що головніше — відчуваємо відповідальність на відміну від державних університетів, які є бюджетними установами. До речі, саме відповідальність породжує дух свободи.

Ми десять років боролися, щоб в Україні визнали богослов'я

